

MINDSZENTI LAP

Megjelen minden vasárnap.

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona
Fél évre 2 korona

Negyed évre . . . korona
Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

Mindszent, 1912. október 20.

42. szám.

Tizennegyedik évfolyam.

Háboru.

A többezer éves kulturmunkának, amelyben az emberiség legjelesebbjei vezérszerepet vállaltak, de amelyben egyuttal résztvettek az egyre megismétlődő nemzedékek milliói is, legfenségesebb célja mindenha a humanitás diadalra juttatása, a vak szenvedélyek megfékezése volt.

A fokozatosan érvényre jutott, szorgos munka vagy hirtelenül fellobbanó revulúció révén szerzett társadalmi rend, létünknek e nagy áldása, kizárólag az emberszeretet nemes törekvéseinek a sikere.

Nagyra is vagyunk azzal, hogy a jog és az igazság győzedelmeskedik a nyers erőn. Hogy önkényt és zsarnokoskodást nem tűznek a törvények és a törvényeket tiszteletben tartani nemcsak egyaránt kötelessége minden civilizált nemzet fiának, de ezzel jól szervezett karhatalom kényszerít is.

Ami hibát valaki elkövet a társadalmi rend vagy felebarátjai vagyoni és személyi biztonsága ellen, azt az igazságszolgáltatás érdem szerint megtarolja.

Az emberben lakozó állatiasság legvadabb kifakadását: a gyilkosságot pedig legkeményebben bünteti meg a törvény.

A mai kor szülöttjének szemében nincs is rettenetesebb bűn az ember életének erőszakos kioltásánál. A társadalmi rend tehát régóta sújtja a gyilkosokat, de a humanizmus mégsem vihette meg any-

nyira, hogy beszüntethette volna a háborút, mely pedig nem egyéb a legrafináltabbban kiesztelt öldöklésnél.

A legnagyobb guny, hogy ezt az öldöklést a kultúra semmiféle eszközével megakadályozni nem lehet.

Altopia a világbéke, a humanisták nagy, de elérhetlen vágya. Nincs egy évtizede sem s beigazolódott, hogy a világbéke érdekét szolgálni akaró ligának éppenséggel semilyen létjogosultsága nincs. Hangzatos fájisainak praktikus értéke semmi. Teljesen felesleges a liga, melynek szava meddő marad, amint a népek, a nemzetek akár érdekeik megóvása, akár pedig hódítási vágyból egymással hajba akarnak kapni.

A békeligánál mégis csak több gyakorlati eredményt érhet el a diplomácia. Csakhogy ennek a hatásköre is rendkívül korlátolt, amint ez mostanában nagyon világosan látszik.

Azt mondják, hogy ezidőszerint elkésett a diplomácia, azért lehetetlen a békés megoldás. Hát persze, hogy elkésett, de nem azért, mert nem ragadta meg idejekorán a béke fentartására irányuló akció alkalmát, hanem azért, mert nem is ragadhatta meg, — a háta mögött, suttymban olyan helyzetet teremtettek a szövetkezett kis balkáni államocskák, mely a visszavonulást szinte lehetetlenné teszi.

Emellett nehéz a háboru szándékára nézve komoly okot valószínűnek tartani. A kikiáltott cél, a Törökországban élő

keresztényeknek üldöztetését, s — amint állítják — kinoztatását megakadályozni, eléggé erkölcsösnek, eléggé nemesnek látszik. Csakhogy ezt alig hiszik el a balkáni államocskáknak. Ez ürügy alatt az őszintén be nem vallott szándék lapang, hogy területi hódításokat érjenek el a mindenfelől szorongatott ottomán birodalomtól, oly szándék, melyet a nagyhatalmak nyugodtan nézni, némán tűrni bizonyára nem fognak. A sok vérontás, a rengeteg vagyonpakárlás e szerint — minden jóstehetség nélkül lehet megállapítani — a balkáni államocskáknak semmiféle sikert hozni nem fog.

Kár pedig a kultúra révén nagynehezen érvényre juttatott humanizmust felrugni s sok ezer békésen munkálkodó, jóra való embert csendes hajlékából a háboru mézárszékére vonszolni.

— **A tanítók egy éves önkéntesége.** A tanítók az új véderőtörvény értelmében a honvédségnél teljesítenek egy éves önkéntesi szolgálatot. A közoktatásügyi miniszter a tanítók e kötelességének teljesítését megkönnyítendő, gondoskodni kíván arról, hogy az állásban lévő tanítók, úgy az állami, mint a községi és felekezeti tanítók, tényleges katonai szolgálatra való bevonulásuk esetén annak időtartamára összes illetményeik élvezetében meghagyassanak és a katonai szolgálatban eltöltött idő fokozatos előlépésüknél beszámításuk, viszont ezzel szemben a szorgalmi időre járó helyettesi költségek viselésére köteleztesenek.

TÁRCA

L í r a.

Csengő-bongó verset írnak,
Szerkesztő úr! azt kívánja?
Jó, írok hát egyet mindjárt,
Teljesüljön kívánsága.

Őszinte lesz; őszintébbet
Szerkesztő úr még nem látott.
(Édes bátyám, nekem mikor
Veszed meg az új kabátot?)

Gördülékeny, kattog, pattog;
Rím lesz benne minden sorra.
(Fiam, a buzánk elfogyott,
Gondoskodni kell majd róla!)

(Jó kis bátyám, segíts nekem,
Hajtsuk be a malacokat.)
Szerkesztő úr! megkövetem,
„Gondban elvész a gondolat“.

Gamma.

Gerald örültsége.

Egy tizenkét éves kis barátom mesélte nekem a következő történetet. Megpróbálom az ő szavaival elmondani.

— Geraldnak semmi baja se volt, míg azzal a leánnyal nem találkozott. Gerald a bátyám, már nagyfiu, elmúlt tizenhét éves. Ő volt a legjobb football játékos, mondhatom, mindig büszke voltam rá. De máskülönben is nagyon okos fiu volt addig, míg meg nem látta azt a leányt!

— Karácsonyi szünidő volt. Gerald otthon üldögélt. Egyszer csak jön egy intő az iskolalából. Tudhatja, hogy a tanárok, hogy szeretnek a karácsonykor intőt küldözni! Én is utálok a könyveket! Igaz részvételt viseltem hát Gerald iránt, aki némán szenvedett. Akkoriban történt az eset, kinn a football-pályán. Gerald kapuvéd volt. Én izgatottan figyeltem minden mozdulatát. Egyszer csak feléje röpül a labda! De ő ahelyett hogy visszavágná, — meredten bámul egy páholyra. A labda benn volt a kapun. Odanéztek hát látom, hogy egy leány

néz. Semmi nézni való se volt pedig rajta. Hiszen a leányok mind egyformák! Mindig tiszta a kezük, meg a ruhájuk. Az egyik magasabb, a másik alacsonyabb. Ez a leány magas volt.

— Alszol? — kérdezte Geraldot bosszusan az egyik fiu.

— Mit akarsz? — kérdezte szegény bátyám egész ostobán. Nem is tudta, ki beszél hozzá.

— Mért nem rugtad vissza a labdát? — kérdezte most már dühösen az a fiu.

— Milyen labdát? — mondta Gerald és még mindig arra a leányra bámult.

— Ez a fiu megőrült! — mondta bosszusan a barátja. Mit gondolsz, mért vagy itt, mi?

— Gerald most tért csak magához.

— Ja, vagy úgy? — kérdezte. Sajnálom, sajnálom!

Mikor hazamentünk, meg is mondtam neki, hogy hogy lehetett ilyen ügyetlen. Nem felelt mindjárt. Majd ezt kérdezte:

— Láttad azt a lányt?

— Én nem néztem a lányokat, — feleltem

**Olcsó
pénz!**

Váltó-, kötvény-, jelzálog- és törlesztéses kölcsönöket mérsékelt kamat mellett nyújt
A Mindszenti Takarékpénztár

Védekezés a gyermekbetegségek ellen.

A gyermekbetegségek vármegyénkben nem-hogy apadnának, hanem a gyermekhalálozások inkább szaporodnak. A vörheny és kanyaró nagy számmal lép fel s a roncsoló toroklob is szedi áldozatait.

Ezen kedvezőtlen gyermekhalandósági esetek oka abban keresendő, hogy egyrészt az anyák, különösen a szegényebb néposztályban kellően nem ismerik a gyermekbetegségeket előidéző okokat, másrészt nem ismerik a védekezés módjait melyekkel a betegség ellen gyermekeiket megoltalmazni, vagy a már fellépett betegség halálos kimenetelének elejét venni tudnák.

A gyermekhalandóság elleni küzdelem legelső és leghathatósabb fegyvere az volna tehát, ha az anyák erről kellő oktatást és felvilágosítást nyernének, hogy ily módon a gyermekeket pusztító baj ellen az anyák tudnának a kellő módon védekezni.

A hatóság ezen a téren hatalmi szóval nem tehet semmit, de társadalmi téren, a társadalmi tényezők igénybevételével lehetne valamit elérni.

Vármegyénk alispánja már a múlt évben megindított olyan irányú társadalmi mozgalmat, hogy a szegényebb osztályhoz tartozó anyák a gyermekbetegségek okairól, az az elleni védekezés módjairól nyilvános felolvasások tartása által, vagy más alkalmas módon kitaníttassanak.

Ez irányban a múlt téli időszakban a kellő intézkedések meg is történtek. A vármegye valamennyi községében oktató felolvasások tartattak a gyermekbetegségek felismeréséről.

Ezek a tanulságos felolvasások azonban megismétlendők s minél szélesebb körben terjesztendők. Nem elég ezekről a betegségekről egy helyen és csak egyszer felolvasást tartani s nem szabad csupán zárt körre szorítani az oktató és szemléltető felolvasásokat, hanem ki kell azt terjeszteni oly széles körben, hogy a gyermekbetegségekről szóló ismereteket minden anya elsajátíthassa.

Minthogy az ily irányú felolvasások tartására legkönnyebben és legcélszerűbben a téli időszakban rendezhető, a vármegyei alispán megkereste a járási főszolgabírákat és a községi előljáróságokat, hogy a múlt héten tartott előadásokat a ránk jövő télen is ismételjék meg.

Ujdonságok.

— Községi előljáróság választása.

Mint értesülünk, a járási főszolgabíró november hó derekára fogja kitűzni a községi előljárók választásának idejét. Bármikorra szóljon is a terminus, az új választás iránt semmiféle érdeklődés nem tapasztalható. Ez a nemtörődömség bizonyára azért van, mert a választók meguták már, hogy egy cikluson keresztül háromszor is igénybe vegyék őket s nem igen bíznak abban, hogy az újonnan megválasztottak maradandó tisztviselők lesznek.

— Scossa Dezső távozása.

A hivatalos lap tegnapi számában rendelet jelent meg, hogy a vallás- és közoktatástügyi miniszter Scossa Dezső kir. tanácsos, tanfelügyőt elhelyezte Szegedről. A miniszter Scossa Dezsőt Zala vármegyébe helyezte át s utódját János Gyula nyitrai tanfelügyelő személyében jelölte ki. Az áthelyezés oly váratlanul történt, hogy az okát nem tudják a szegedi tanfelügyelőségen.

— Tüzoltó-mulatság.

Amint már jeleztük is, a helybeli Önkéntes Tüzoltó Egylet a „Tüzoltó Otthon“ javára egy estély rendezését határozta el november 3-ára. A nagyszabásúnak ígérkező mulatság iránt az érdeklődés a kellő arányokat öltötte s mi sem áll utjában annak, hogy az fényesen sikerüljön. Az estélyt a táncolók fáradsámainak enyhítéséül, monológok, alkalmi költemény és Prológ előadása teszi változatossá, élőképék bemutatásával. A rendezőség, élén a tisztikarral, mindent elkövet a mulatság sikerének érdekében s mint örvendétes tény tudomásul adhatjuk, hogy a vezetőségnek sikerült megnyerni Vigh Gyuláné, Tary Istvánné, Dr. Szóbi Lipótné, Koncz Lajosné, Wimmer Károlyné és Vitos Jánosné úrasznonyokat a védnöknői tisztségre. Pár nap múlva kibocsájtott meghívók részletesebb tudósítással szolgálnak a közönség részére. Egyben felkérjük jelen alkalommal mindazokat, akik arra igényt tartanak, de tévedésből, vagy más okból a meghívót nem kapnák meg — forduljanak bizalommal a Parancsnoksághoz.

— Búcsú szó.

Mindazon kedves ismerőseimnek és jóbarátainak, kiktől Mindszentről való eltávozásom alkalmából az idő rövidsége miatt búcsút nem vehettem, ezúton mondok szívvelyes „Isten hozzád“-ot. Mindszent, 1912. okt. 19. Völgyessy József posta- és távirada-kiadó.

gunyosan — hanem arra vigyáztam, hogy a mi oldalunk nyerjen.

— De Gerald megint nem hallotta, mit mondok, hanem a távolba nézett most is, mint a footballnál.

— Remélem, akad valaki, aki bemutat neki, — mondta álmodozón.

Másnap be is mutatták a tánciskolában. Gerald nyolc táncot kért tőle, de csak kettőt kapott. Annak is örült.

Ezentul egészen megváltozott a szegény fiú. Nem járt ki footballozni, otthon ült mindig és verseket olvasott. Régi lovagregényeket keresett elő, azokat is megszerette. Egy este sokáig olvasta a „Trubadur szerelmét“ és mikor befejezte, fölköltött engem.

— Tudsz te valami hangszeren játszani, öcskös? — kérdezte.

— Én álmosan könyököltem föl az ágyban. — A fésűn nagyszerűen tudok fujni, — mondtam neki.

Mindjárt arra a lányra gondoltam, felelte Gerald. — Mit gondolsz, hogyan hangzana az ablak alatt?

— Egész jól, — feleltem én.

— Akkor öltözz föl, vedd magadhoz a fésűt és készítsd el a biciklidet! Velem jössz.

— Hova? — kérdeztem én.

— Ne törődj vele, — felelte kurtán.

— Tedd, amit mondok és siess!

Sohasé felejttem el ezt az éjszakát! Csöndben jopóztunk ki, hogy a nagyok föl ne ébredjenek.

Garald malaclopó bő köpönyegben és nagy karimájú kalapban jött. Nem volt valami elegáns meg is mondtam neki. Azt felelte, ne papoljak, csak menjük.

Hideg volt, jó hosszú ideig bicikliztünk már, mikor meg mertem kérdezni, hogy messze megyünk-e még?

— Ugy nyolc mérföldet talán, — felelte ő. Később kivettem a szavaiból, hogy szeretnéd akar adni annak a lánynak. Beleszeretett és a sok lovagregény még butábbá tette, úgy hogy most mérföldeket bicikliztet velem, hogy ő is trubadur lehessen.

— Annie a neve, — mondta álmodozón. Ugy-e szép név?

Feleltem én.

— Mit gondolsz, van kutyájuk?

— Van. Egy nagy szent Bernáthegeyi felelte. Ha félsz, visszamehetsz.

— Nem találok haza egyedül — mondtam én szomorúan.

— Hát akkor mit beszélsz! — felelte ő.

Nagy sokára megérkeztünk a házhoz. Az egyik ablakában még világ égett és egy árnyék mozgott mögötte.

— Ez ő — sugta a fülemben Gerald. Ez az ő ablaka biztosan! Kezdjük!

A falhoz támasztottuk a bicikliket és fujni kezdtem a fésűt. Gerald harmonikázott. De mivel nincs szegénynek hallása, mindig rosszul játszott.

— **A hadgyakorlat pusztításai.** Makó város birtoknyilvántartó hivatala most tette közzé a hadgyakorlat okozta károk fizetéséről szóló kimutatást. E kimutatás szerint a katonai kincstár megbizottai 15,633 korona 94 fillért fizettek ki az összes makói és környékbeli gazdáknak, akik a hadgyakorlatok miatt károsultak. A bejelentett kárösszeghez viszonyítva aránylag csekély összeget fizetett ki a kincstár, amennyiben 130 kárt szenvedő gazda összesen 66,483 K 40 fillért kitevő kárigényt jelentett be. Mégis a több mint száz gazda közül egy sem akadt, aki ott a helyszínen el ne fogadta volna a felajánlott kártalanítási összeget és per utján kívánta volna érvényesíteni a követelését.

— **Halálozás.** Benedek Gyula, Csanytelek község orvosa s törvényhatósági bizottsági tag elhunyt. Kötelességtudó tisztviselő volt s páratlan vendégszerető ember. Holttestét a csongrádi izraelita temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **A csendőrök családi pótléka.** Nagy örömet hozott e napokban a csendőrlegénység számára a posta. Megérkezett a várva-várt családi pótlék a szármagyarancsnokság alá tartozó összes nő és gyermekkel megáldott csendőraltisztek részére. Fárastó s nehéz szolgálatuk által valóban megérdemelték ezt a segítséget a derék csendőrök.

— **A gyümölcsfák téli védelme.** A gyümölcsfákat tére burkolni szokták. Ez a burkolás azonban nem hideg ellen védelmezi a fát, mert a hideg a gyümölcsfa törzsének nem árt, hanem fölötte árt a fának a február-márciusi időjárás, mikor a verőfényes meleg nappalok hideg, fagyos éjszakákkal váltakoznak. A nappali meleg ilyenkor már előcsalja a fában a nedvkeringést, amelyet azonban az éjjeli fagy ismét megállít. Ez okozza a fa kérgének fölrepedését. A zsenge fák törzsét tehát ezekben a hónapokban kellőleg megvédelmezzük mész, szalma és egyéb burkoló anyaggal.

— **Csaló leány.** Papp Mária mindszei születésű 17 éves cselédleány a csalások terén valóságos rekordot ért el. A Szentesen szolgáló mindszei és szegvári leányok gazdájától azon áltüregy alatt, hogy ő a cselédleányok testvére, pénzt és ruhát csalt ki. Papp Mária beismerte, hogy ez év július hónapban Tóth Anna szegvári leány gazdájától 2 koronát csalt ki, szeptember hónapban pedig Micski Anna szegvári leány gazdájától Rozenberg Sámuelről 3 koronát akart kicsalni, de nem kapott, e helyett azonban Micski Anna cselédleánytól 1 szoknyát, 1 bluzt és kötöt vitt el. A csalást Dékány Imre rendőr derítette ki s a csaló leányt rendőri pártfogás alá vette.

Egyszer csak kinyílt az ablak és a nyakunkba egy labor víz ömlött. Gerald föl se vette a nagy köpönyegbe, de én csak úgy vacogtam.

— Elhallgattok, vagy nem? — hallatszott egy mérges ferfi hang.

Gerald hideg gunnyal felelt rá.

— Nem magának játszottunk!

— Szép — felelte a férfi. De mivel nem vagyok süket, én se tudok tőle aludni! Pusztuljatok, vagy eleresztem a kutyát!

— Én ráncigálni kezdtem Geraldot, de ő büszkén düllesztette ki a mellét.

— Nem megyek addig el, míg azzal a hölgygel nem beszélhetek, akinek éjjeli zenét adtam!

— mondta.

Ebben a percben kidugta a fejét egyik földszinti ablakon Annie.

Gerald odarohant hozzá, nekem pedig intett, hogy lóduljak odébb.

Soká beszélgettek, majd elbucsuztak és mi ujra az országuton bicikliztünk együtt. Azt hittem, sohse értünk haza. Egyszer csak megszólalt Gerald siró hangon.

— Talán érdekelni fog, hogy Annie kisaszony férjhez megy. Holnapután lesz az eljegyzése. Többet ne említsd nekem a nevét!

Nem feleltem rá. Másnap mindaketten óriási náthával ébredtünk. Egy hétig nagyon rossz kedvű volt a bátyám. De aztán ujra megjött az étvágya, a footballra is kijárt, sőt tegnap egy pompás gólt is lőtt. Talán még egészen helyre jön. Szegény jó Gerald!

— **Iskolaköteles cselédek.** Cselédek, akik a 14-ik életévüket még be nem töltötték, az 1868. XXXVIII. t.-c. 50. §-a értelmében iskolakötelesek. Ennélfogva figyelmeztetnek a szolgálatadók, hogy iskolaköteles cselédjeiket azonnal irassák be valamelyik iskolába, mert ellenkező esetben a szolgálatadó ellen a fenti t.-c. 4. §-a alapján kihágási eljárás folyamatba létezik.

— **A „Tüzoltó Otthon”** javára eszközölt gyűjtés eredményéről a következő kimutatást közöljük, melyben a gyűjtésre felkért helyek s a gyűjtés eredménye vannak feltüntetve. Katona István gyógyszerész 6 k. 22 f. Mindszenti Önségélyző Szövetkezet 2 k. „Kath. Kör” 1 k. 81 f. Baksay Illés kereskedése 2 k. Steindl János keresk. 2 k. Gémes Lajos 1 k. Annus Sándor 1 k. Szimcsák István 1 k. Horváth Antal 1 k. Kulcsár Mihály 1 k. Büchler Gábor 1 k. Nagy Jenő 1 k. Mucsi N. 50 f. Weisz N. 50 f. Kovács Miksa 50 f. Löwy Bernát 50 f. Berger János 40 f. Biró Andor 40 f. Diamant Manó 40 f. Berger Lajos 30 f. Kardos Dezső 20 f. Judik Menyhért 40 f. Farkas István —, Annus József —, Korom Lajos —, Zánthó Kálmán vendéglője 2 k. Goldner Ödön 1 k. Bertók János 1 k. Dobos István 1 k. Vig Dániel 1 k. Schwáb József 1 k. Polyák Péter 40 f. Elekes Lajos —, Keresztes Ferenc —, Gyovai István —, Tary János 78 f. Rozenbreuer V. 50 f. Novák Ferenc 50 f. Vitos János 39 f. Rozenbreuer András 30 f. Összesen befolyt 35 az az Harmincöt korona mely összeget a rendeltetési helyére juttatva a nemesszivű adakozóknak hálás köszönetünket fejezzük ki. Parancsnokság.

— **Egyszerűsítik az ajánlott levelek átvételét.** A postaigazgatóság egyszerűsíteni kívánja az ajánlott levelek átvételének módját. A tervek szerint az ajánlott leveleket a jövőben nemcsak a címzett, de annak szűkebb háznépe, minden meghatalmazás nélkül veheti majd át. Ugyanez áll majd a negyven korona alatt levő utárvételekre is.

— **Ferbli dominóval éjjel-nappal egyfolytában.** Bojárómi István horgosi korcsmáros biztatására egyik nyári délután dominókövekkel ferblit kezdtek játszani Nagy Miklós és Grancz János gazdák és Kulina Mátvás zenész. Másnap délutánig játszottak egyfolytában. Ezalatt a korcsmáros összenyerte az egész társaság pénzét. Nagy Miklós hétszázhetven koronát vesztett. Elkeseredésében az egész társaságot feljelentette a szegedi járásbírósnál szerencsejáték által elkövetett kihágás miatt. Bár tudta, hogy önmagát is vádolja, és rá is büntetés vár, mégis megtette a feljelentést, hogy ezzel boszút álljon a korcsmárosra, aki minden készpénzét elvitte. A járásbírósi tárgyaláson kiderült, hogy Bojárómi korcsmájában „nagyban” megy a játék. A bíróság a korcsmárost, aki már hasonló kihágás miatt el volt ítélve, tizennégy napi elzárásra és negyven korona pénzbüntetésre ítélte. A másik három vádlottat husz-husz korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság, de tekintettel arra, hogy szerencsejáték által elkövetett kihágás miatt még büntetve nem voltak, felfüggesztette a büntetés végrehajtását.

— **Esett a petróleum ára.** A petróleum kartell felbomlott; így ma már nemcsak azonnali szállításra lehet petróleumot kapni, hanem kereskedőink előjegyezhetik március hó végéig terjedő szükségleteiket is. Ez az előjegyzés azért tanácsos, mert a petroleum finomító gyárakból megrendelt petróleumot, bármennyire felmenne is az ára, kereskedőink a mostani olcsó napi áron kapják, esetleg hogyha a petróleum ára időközben esik, a gyáros köteles ezt a megfelelő olcsóbb árban adni.

— **Fásnövények növekedése.** Erdészek megfigyeléseiből összeállítottak egy átlagos növekedési mértéket a különféle erdei és gyümölcsfákra vonatkozólag. Ez a táblázat sok érdekes adatot nyújt nemcsak az erdésznek, hanem a gyümölcsstermelőnek is. A fásnövények növekedésére befolyást gyakorol s talaj minősége és a sortávolság, melyben az illető fák ültetve voltak. A zárt sorokban inkább a magasság felé, a szabadabban ültettek pedig a terebélyességben növekednek. Mindazonáltal a növekedés hosszúságát mind a két helyzetben megtartják. Így az erdei fenyő egy évben átlag 35 centimétert növekedik, de van oly eset is, a mikor növekedése 150 centimétert ér el. A jegenyefenyő 36.4 cm. hosszú új hajtásokat növeszt. Rövid hajtásokat fejleszt a tölgyfa, csak 40 milliméter

hosszuságut. A bükk már gyorsabban növekedik, mint a tölgyfa, mert évente 90 milliméter hosszú új hajtásokat bocsát. A hársfa 30 millimétert növekedik, tehát leglassabban nő. A fűz- és nyárfa, ha alkalmas talajban van, gyakran 2 métert meghaladó növekedést mutat. A barackfa fejlődik leggyorsabban az összes gyümölcsfák között, nem ritka rajta a 70—80 cm. hosszú éveshajtás. Az alma- és körtefa átlagosan 30—40 cm.-t nő. A cseresznyefa 20—30, a meggyfa 15—20, a diófa 10—15 cm. hosszúságú hajtást fejleszt évente. Tehát a leglassabban növekedő gyümölcsfa. A vadszőlő naponként 5.4 cm., a nemesszőlő 2.3 cm. gyorsasággal növekedik.

— **Az iparostanoncok tizparancsolata.** Egy magyar iparos-szaklapból közöljük ezt az apróságot, mely sok iparosunkat jellemzi: A kölni városi iskolaintézéség meghagyásából Poppers népiskolai tanító egy kis szakkönyvet írt a fiuk számára, mely a következő szabályokat tartalmazza leendő tanoncok megintésére: 1. Becsüld és tiszteld mesteredben tanító uradat, ki biztos állásra akar téged juttatni az életbe. 2. Ne hagyd magad soha és senki által mestered ellen feluszítani. 3. Arról, hogy mi történik mestered műhelyében, csak akkor fecsegi, ha lelkiismereted készlet erre. 4. Ne mutasd soha azon buta törekvést, okosabbnak lenni mesterednél. 5. Dolgozzál értelemmel, mert ember vagy és nem gép. 6. Ne dolgozzál csak azért, mert kell, hanem mindig azért, mert akarsz dolgozni. 7. Ne mnlaszd soha szükségtelenül a továbbképző iskola látogatását. 8. Szünőráidban kiváltképp azon könyveket olvasd, melyek neked hasznos ismereteket szereznek iparodnak. 9. Mutasd ki mindenütt a hová csak jutsz, hogy férfi akarsz lenni, azaz kemény szóval utasítsd vissza, ha vallásodat, szüleid iránti szeretetedet, mestered iránti tiszteletet, hazaszeretetedet, vagy éppen szivtisztaságodat kicsufolni merészlik. 10. Szemed előtt tartsd mindenkor azon célt, hogy később önálló mesterré akarsz lenni: „A hol akarat van, ut is nyílik!”

— **Jövő évben rövid lesz a farsang.** Rég volt olyan rövid a farsang, mint a jövő évben lesz és a bálók, táncestélyek rendezőségének nehéz dolguk lesz, hogy a rendelkezésre álló négy héten belül lebonyolítsák az összes farsangi multságokat. Január 6-án lesz vizkereszt, amikor kezdetét veheti a tánc, de már február 5-ére esik hamvazó szerda és azzal kezdődik a böjt. Mindössze tehát négy szombati est áll rendelkezésre.

— **Átdolgozott emberek.** Egy egészen új műipart lepleztek le legutóbb a kínai hatóságok. Feltűnt, hogy a vásári mutatványosok bódéiban kutya- és farkasbőrű embereket mutatnak. A rendőrség vizsgálatot indított s rájött, hogy a kutya- és farkasbőrű emberek husához van növe. Gondosabb vizsgálat meglepő eredményre vezetett. Kitűnt, hogy egyes lelkiismeretlen emberek mesterséges uton gyártják az állatbőrrel bíró embereket. Az ópiumtanák szerencsétlen, züllött alakjait fonták be ígéreteikkel s rávették őket, hogy engedjék magukat elevenen megnyuzatni, s a bőruket állatbőrrel helyettesíteni. Az eljárás meglehetősen hosszadalmas s természetesen fájdalmas. Antiszeptikus uton, lassan, lefejtették az áldozatok bőrét, s ugyanakkor az eleven húsra ráfektették az ugyancsak eleven megnyuzott állatok bőrét. Három-négy hét alatt befejeződött az átalakítás, s készen volt a teljesen kutya- és farkasbőrű csoda. A rendőrség házkutatást is tartott egy ilyen „műiparosnál” s ráakadtak egy félig medvebőrbe kötött emberre.

— **Báró — kőművessegéd.** Kaladek István szabadkai építkezési vállalkozónál tegnap óta méltóságos ur keveri a maltert. Kaladekhez belépett egy fiatal kőművessegéd, aki a legidősebb és legrégebb magyar mágnásnevek egyikét viseli. Az új kőművessegéd Podmaniczky Antal báró. A kőműves-báró 1887-ben született Bácsalmáson. Most Kaladek egyik vidéki vállalatánál dolgozik és nem valami mágnásos szeszély hozta a kőművesi pályára, mert már évek óta dolgozik más bácskai kőműveseknél is. Az ősi rangnak e mesterségnél nem sok hasznát veheti, mert mindössze harminckét korona hetibért kap, amennyit egy másik kőművesmunkás is megkeres.

Hirdetések.

Sirkoszorukat már 60 fillértől kezdve a legdrágább fajtáig, szép kivitelben készít **Balázs Lajosné** Mindszenti, Vasút utca.

Kiadó üzlethelyiség.

A Vásártér és Helfy-utca sarkán levő házban egy üzlethelyiség és két szoba, a hozzátartozókkal, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítást nyújt **Remzso Sándor** tulajdonos.

Csaposnak

egy jóra való ügyes fiu felvétetik **Bertók János** vendéglőjében, Mindszenti.

Téli idény beáltával

ajánlom dusan felszerelt raktáramat:

Charles Cabos és Koestlin-féle thea sütemények, Suchard és Manner-féle csokoládék, szardínia, korona hal és ajoka gyűrűk. Eredeti csomagolású orosz thea-füvek, cukorkák óriási választékban.

Tisztán kezelt finom asztali bor.

Mindenszentekre való gyertyák, 1 csomag 40 fillér, 12—16—30-as szálabban.

Weisz János, fűszerkereskedő.

UNGHVARINÉ

KÉZIMUNKA-TANFOLYAMA

MINDSZENT, A PARÓKIA MELLETT

Az összes kézimunkák: varrás, szabás, himzés, csipkeverés, virágkészítés, bársonyégítés, bársony-vasalás, bőr-, cink- és rézdomborítás, festés, szőnyegszövés stb. stb. az összes képzelhető változatokban, legújabb módszer szerint, igen mérsékelt díjak mellett megtanulhatók!
Tandij egy órára 10 fillér.

Butorok

Hálók, ebédlők, utiszobák, szalónok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok és zongorák szállítanak bárhova

kézpénzért, vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes nagy butoralbum 1 korona. Teljes berendezésnél utazó mintákkal **díjmentesen küldetik bárhova.**

Modern Lakberendezési Vállalat
BUDAPEST, IV., Gerlóczy-utca 7. sz.

(Központi városháza mellett.)

Ajándéknak, ünnepnap alkalmra, betegeknek

előnyös egy postacsomag

Tokaji gyógybor

kapható bérmentve 6, 8 és 10 korona árban, továbbá:

asztali bor 70 fillér, szamorodni 90 fillér, 1 K 20 f, 1 K 50 f, asszúbor 2—5 korona literenként

SZTARECZKY GÉZA

rk. ig. tanító és bortermelő
TOLCSVA, (ZEMPLÉN-VM.)

**Lakodalmakra
házi ünnepélyekre**
tisztán kezelt jó zamatú
Bort,
saját főzésű igen finom
Pálinkát,
hordós vagy palackos
Sört
nálam vehet a legolcsóbban!
Vig Dániel
pálinkafőzdéje, bor- és
szesznyakereskedése
Mindszent, Pallavicini-tér 126. sz.

Üzlet-átvétel!

Tisztelettel hozom a nagyszerű
közönség szives tudomására, hogy

**Schenk Nővérek üzletét
átvettem,**

s azt teljesen újonnan, friss árukkal
rendeztem be.

Állandóan raktáron tartok fűszer
és egyéb háztartási cikkeken kívül
mindenféle rőfös-árút, kötött- és sző-
vött-árúkat stb.

Előzékeny és szolid kiszolgálásról, úgy-
szintén legolcsóbb árainról biztosítván minden-
kit, kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Teljes tisztelettel

Biró Andor.

Ugyanott egy tanuló fölvéteik.

**Jormásvirslis, szafaládé
és hideg felvágottak
minden szerdán.**

**Esztergomi hegyi
bor (fehér és vörös)**

Legfinomabb teák, teasütemé-
nyek; különféle rumok, cognac;
szárdinia, szárdiniagyűrű, piszt-
ráng, szalámi, sajt stb.

olcsó árak mellett kapható:

Steindl János
fűszer, vas és csemegekereskedésében
Mindszent.

Horváth Antal könyv- és műnyomdája, Mindszent
Telefon-számunk: 9.

Schvarcz József és Társa

Alapítási év 1884. **Budapest** VÁCI-KÖRUT 53.

Szabadalmazott **Ventzki** gőztakarmány-füllesztő

65, 100, 160, 300 és 620 liter ürtartalom.

Fülleszt 40—60 perc alatt!

Fülleszt 40—60 perc alatt!

Hordozható pálinkafőző üstök

100—400 liter ürtartalom.

AZ ÚJ SZESZADÓTÖRVÉNY ELŐIRÁSAI SZERINT.

Angol marha- és lónyirógépek és ollók!

Gummibélyegzőt a legmodernebb betűkkel szép
izléses kivitelben, olcsó áron
gyárt: Horváth Antal ruggyantabélyegző-gyára Mindszent.

Árverési hirdetmény.

Közhirül teszem, miszerint Mindszent község **országos vásár és heti
piac jog jövedelme**, 1913. évi január hó 1-től 1915. évi december 31-ig
terjedő 3 évi időre, a község háza tanácstermében, a **folyó évi október hó
29-ik napján** megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek
haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 1500 korona. Az árverési feltételek a hivatalos órák
alatt a jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Mindszent, 1912. október 18.

Veres Sándor, bíró.

Hirdetmény.

Szegvár község Elöljárósága a képviselőtestület határozata
folytán, a község tulajdonát képező és a vasuti állomás alatt levő

legelő-földjét

az 1913. és esetleg 1914. évre katasztrális holdakban vetemény alá
haszonbérbe fogja adni.

A feltételek alulírott bírónál, a község házában, a hivatalos
órák alatt reggeli 8-tól d. u. 2 óráig, bármikor megtudhatók.

Szegvár, 1912. október 7.

Farkas János
bíró.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

**Szent László fertőtlenítő
Pipere-Szappan**

kincset ér a háznál. Biztosan megóv min-
den ragályos betegségtől és amellelt remek
illatával kiváló bőrfinomító anyaga foly-
tán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt!!

Ára 70 fillér.